

of borstbeelden onzer kunstenaars, dichters, staatslieden en van de mannen der wetenschap geplaatst worden met eenige bijzonderheden uit hun leven en een korte opgave hunner werken. In de historische galerij zouden de belangrijkste gebeurtenissen uit onze geschiedenis van vroegeren en lateren tijd worden afgebeeld, van een beknopte beschrijving voorzien. Deze zalen moesten gratis voor het volk worden opengesteld, met uitzondering van enkele dagen, voor betalende bezoekers. Door de oprichting van het Rijks museum is gedeeltelijk aan den wensch van V. H. te gemoet gekomen, hoewel niet geheel in den geest, als door hem bedoeld werd. Om zijn denkbeelden over kunst opnieuw duidelijk te maken, treedt hij in een vergelijking van een beroemd werk van Courbet met een historische schilderij van Ary Scheffer. Het eerste treft alleen door zijn technische verdiensten, terwijl het tweede een onvergetelijken indruk achterlaat. Volgens hem zou de „Nachtwacht” van Rembrandt een hoogere waarde bezitten, indien dit doek door een zedelijke gedachte bezielde en geadeld was.

Van de buitenlandsche kunstenaars kan v. H. het best met Hogarth en George Cruikshank vergeleken worden. Beiden zijn gelijk hij, humoristen en moralisten geweest, beiden beschikten over een meer ontwikkelde techniek, waren grooter teekenaars dan V. H.; maar, waar het de zoogenaamde legende of tekst betreft, is V. H. hun meerdere. Hogarth bepaalt zich in den regel tot een korte toelichting en omschrijving zijner voorstellingen, terwijl Cruikshank bijna uitsluitend de werken van anderen heeft geïllustreerd. Bovendien heeft Cruikshank een groot aantal politieke caricaturen geteekend, die bij V. H. slechts sporadisch voorkomen en niet tot de best geslaagden kunnen gerekend worden. Sommigen van V. H.'s teekeningen, zoo als de groote plaat „de straat Ubique”, zijn door Hogarth geïnspireerd, die een soortgelijk onderwerp op bijna dezelfde wijze behandeld heeft, waar een eenzaam wandelaar, bij nacht, in een achterbuurt eener groote stad zich door de spookgestalten omringd ziet der verdierlijkte wezens, die vroeger deze hollen des verderfs bevolkten. Met Hogarth had hij ook de liefde voor de dieren gemeen. Hij heeft de geschiedenis van een paard in twee sterke tegenstellingen afgebeeld. Het troetelkind der gansche familie wordt later met knuppelslagen naar den vilder gedreven. Aan de honden heeft hij menige geestige teekening gewijd. Wij hebben hierboven reeds van eene dier voorstellingen gewag gemaakt. De hond is zijn trouwe levensgezel gebleven, toen hij zich uit de menschelijke samenleving had teruggetrokken, vermoedelijk gedachtig aan het bekende woord „plus on connait la vie, plus on aime le chien”. Wat mag de reden zijn dat de man, die in den bloeitijd van zijn talent gevierd werd als slechts weinige zijner landgenooten, op den achtergrond is geraakt en reeds bij zijn leven vergeten werd? De staat van afzondering, waarin hij den laatsten tijd leefde, kan voor een deel daartoe hebben bijgedragen, maar het verschijnsel wordt daardoor niet verklaard. Heeft men wellicht zijn talenten overschat, of heeft zijn werk met den loop der jaren in betekenis verloren? Niemand zal dit in ernst beweren. De schatkamer van zijn rijken geest bleef steeds geopend en zijn portefeuille